

Accountantsverslag 2021

Gemeenschappelijke regeling GGD NOG

1e CONCEPT

9 maart 2022

stolwijk kennisnetwerk

Inleiding

Aan het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling
GGD Noord- en Oost-Gelderland

Doetinchem, 25 maart 2022
…./RGW/NK

Geachte bestuursleden,

Wij hebben de jaarrekening van het jaar 2021 van uw organisatie gecontroleerd. In dit verslag brengen wij de hoofdzaken van de uitkomsten van onze controle onder uw aandacht.

2021 was een bijzonder jaar vanwege de door uw organisatie verrichte COVID-19 activiteiten. De totale COVID-19 lasten bedroegen over 2021 maar liefst € 73,7 miljoen ten opzichte van een reguliere begroting van bijna € 20 miljoen.

De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het Dagelijks Bestuur. Wij hebben hierbij een controleverklaring d.d. 18 maart 2022 verstrekt.

U heeft aan ons voor de controle van de jaarrekening 2021 5 aandachtspunten meegegeven. Ook hierover hebben wij in dit verslag gerapporteerd. Daarnaast hebben wij aandacht aan de jaarrekening zelf en aan de interne beheersing besteed.

Wij hebben de inhoud van dit accountantsverslag met de directeur en de controller afgestemd. De rapportage is vervolgens in concept binnen het Dagelijks Bestuur behandeld.

Wij hebben deze rapportage ook in concept op 25 maart 2022 met de Audit Commissie besproken. Daarna is dit verslag definitief gemaakt.
Mocht u vooraf vragen hebben, aarzelt u dan niet om contact met ons op te nemen.

Met vriendelijke groet,
Stolwijk Kelderman

dhr. R.H. Gosselink-Wolbrink RA

Noord- en Oost-Gelderland

Waar bent u naar op zoek?

Inhoudsopgave

1. Kernpunten

2. Corona en de jaarstukken

3. Overzicht bevindingen
(onderbouwing oordeel)

4. Aandachtspunten Algemeen Bestuur

5. Jaarrekening
(Financiële positie - Kwaliteit jaarstukken - Rechtmatigheid- Overige bevindingen)

6. Interne beheersing
(Algemeen - processen - Richting de rechtmatigheidsverantwoording)

7. Sisa

8. Onze verantwoordelijkheid

9. Afsluiting

1. Kernpunten

Goedkeurende oordelen 2021

Als u de jaarstukken 2021 ongewijzigd vaststelt, kunnen wij een goedkeurend oordeel geven voor zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid.

Uit onze controle kwamen enkele kleinere aanpassingen in de jaarstukken voort. Deze zijn in de voorliggende versie verwerkt.

Er zijn geen controleverschillen.

Saldo van baten en laten over 2021

Het resultaat over 2021 is € 77.000 positief en betreft het resultaat van de COA dienstverlening, waarbij geld is overgehouden dat hiervoor specifiek is ontvangen.

De overige verschillen tussen enerzijds de gerealiseerde baten en lasten en anderzijds de begrote baten en lasten zijn over 2021 budgetneutraal, doordat zowel de hogere lasten als de gederfde baten via de declaratie voor Coronalasten zijn verantwoord.

Dit is conform de regeling voor de vergoeding van lasten en gederfde baten als gevolg van de COVID-19 crisis.

Coronalasten

Voor wat betreft de controle van de COVID-19 lasten hebben wij het voorgeschreven controleprotocol gehanteerd. Wij hebben vastgesteld dat de coronalasten passen binnen de verslaggevings- en controle-eisen.

Er is een technische aanpassing gedaan in de jaarstukken 2021 door de vakantiedagenreservering als gevolg van Corona als overlopende post en niet als reserve te verantwoorden. Dit omdat dit geen jaarlijks terugkerende arbeid gerelateerde lasten van vergelijkbaar volume betreffen.

De reguliere verlofdagenverplichtingen zijn dat wel en zijn daarom als bestemmingsreserve verantwoord.

Interne beheersing

De interne beheersing voldoet aan de daaraan te stellen eisen en past bij de omvang van uw organisatie. Er zijn wel verbeterpunten. De belangrijkste zijn:

- Voor uw organisatie is het belangrijk de dataveiligheid en databescherming te organiseren. Basis daarvoor is een op te stellen informatiebeveiligingsbeleid.
- Het hebben van inzicht in de te verrichten aanbestedingen is belangrijk. Uw organisatie onderkent dit. Er is een kans dat aanbestedingen Europees hadden gemoeten maar dat dat niet is gebeurd. In 2021 is een onderzoek gestart om het risico verder te beperken en om ook aanbestedingsvoordelen te behalen. Een gerenomeerde aanbestedingsadvocaat heeft de aanbestedingen in het kader van Corona beoordeeld en passend binnen de wet- en regelgeving bevonden.
- De controle op de facturen vindt door 2 medewerkers plaats. De controle op de prestaties is niet altijd zichtbaar en niet altijd zijn bewijsstukken van de prestaties aanwezig. Hierdoor is het soms moeilijk achteraf de rechtmatigheid van de betalingen vast te stellen.

Controleproces goed verlopen

Wij hebben voldoende controle-informatie verkregen om een controleverklaring te verstrekken. Wij vonden de samenwerking transparant en plezierig.

2. Corona en de jaarstukken

De maatregelen ter bestrijding van het virus heeft in 2021 grote impact en financiële gevolgen gehad voor uw organisatie.

Totale COVID-19 lasten € 73,7 miljoen ten opzichte van 2020 € 12,1 miljoen

De totale lasten en gederfde baten als gevolg van de COVID-19 crisis hebben voor de GGD over 2021 in totaal € 73,7 miljoen (2020: € 12,1 miljoen) bedragen.

Daarmee zijn de totale lasten op bijna € 93 miljoen uitgekomen, ten opzichte van bijna € 20 miljoen begroot. Per balansdatum was van het Rijk nog bijna € 2 miljoen te ontvangen.

In paragraaf 3.6 van de jaarstukken is een toelichting opgenomen van de extra lasten en gederfde baten als gevolg van COVID-19 voor het jaar 2021. De specifiek voor GGD-en gemaakte model verantwoording is hiervoor gebruikt.

Een belangrijk uitgangspunt voor de coronalasten was dat deze lasten of minder baten niet worden gefinancierd uit de inwonersbijdrage of andere specifieke baten. Voor de organisatie betrof in 2021 dit laatste alleen voor de COA dienstverlening.

De grootste posten betroffen de lasten voor de teststraten, vaccinaties en de test- en bron- en contactonderzoeken.

U heeft ons gevraagd in ieder geval alle afwijkingen groter dan € 10.000 aan u te rapporteren.

3. Onderbouwing oordeel

Er zijn geen resterende controleverschillen. Niet voor de rechtmatigheid én niet voor de getrouwheid. Onze aanpassingsvoorstellen zijn verwerkt.

Hierdoor kunnen wij goedkeurende oordelen verstrekken voor zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid.

Ook bij de controle van de WNT-verantwoording zijn geen afwijkingen geconstateerd die van invloed zijn op de strekking van ons oordeel.

Wij hebben geen tegenstrijdigheden vastgesteld tussen het jaarverslag (de programma-verantwoording en de paragrafen) en de jaarrekening.

4. Aandachtspunten Algemeen Bestuur

Van het Algemeen Bestuur hebben wij via de Audit Commissie de volgende 5 aandachtspunten meegekregen.

Aandachtspunten

De Audit Commissie heeft ons gevraagd om specifieke aandacht te schenken aan de onderstaande punten:

1. *Risico's en onzekerheden bij het moment van overgang naar 'normaal' en na het stoppen van de vergoedingsregeling*
2. *Europese aanbestedingen*
3. *Achterstanden*
4. *Datadiefstal en cybersecurity voor 2020 en 2021*
5. *Weerstandsvermogen/weerstandscapaciteit in verhouding tot solvabiliteitsratio. Welke is het meest belangrijk voor de organisatie?*

1. *Risico's en onzekerheden bij het moment van overgang naar 'normaal' en na het stoppen van de vergoedingsregeling*

Gedurende 2021 zijn de lasten voor COVID-19 geheel gedeclareerd. De lasten betreffen het verschil van de totale lasten en de primaire begrote lasten, waarbij de begroting een raming is die gebaseerd is op een reguliere exploitatie. Derhalve zijn er geen resterende risico's voor wat betreft de declaratie van de COVID-19 gelden over het jaar 2021. Wat er gaat gebeuren met de COVID-19 dienstverlening in de komende jaren is nog onzeker. Langzamerhand wordt wel duidelijk dat hierin een blijvende rol voor de GGD-en is weggelegd. De COVID-19 lasten over het jaar 2022 zullen (conform de werkwijze over 2021) ook nog gedeclareerd kunnen worden, via de verantwoording in de jaarstukken 2022.
De belangrijkste risico's voor de GGD NOG zijn de afbouwrisico's. Deze bestaan met name uit de contractenrisico's voor personeel en voor de huur van locaties en ondersteunende middelen en COVID-19 gerelateerde services. Dit betreffen kortdurende contracten. De risico's zijn intern voor zover bekend beheersbaar en kunnen worden gedeclareerd via het declaratiesysteem. Er is nog een ander belangrijk risico en dat is het risico van het afbouwen van de omvang en inrichting van de huidige corona-gerelateerde organisatie. Bij het terug naar normaal spelen cultuur, flexibiliteit, inlevingsvermogen en inzetbaarheid een belangrijke rol. Dit kan tot extra lasten leiden wanneer dat niet goed wordt georganiseerd. De benoemde kwartietmakers hebben hierin een belangrijke rol.
Tevens zijn de achterstanden een risico naar de toekomst. Zie hiervoor vraag 3.

4. Aandachtspunten Algemeen Bestuur

Van het Algemeen Bestuur hebben wij via de Audit Commissie de volgende 5 aandachtspunten meegekregen.

Aandachtspunten

2. Europese aanbestedingen

In 2021 zijn omvangrijke contracten afgesloten om de Corona gerelateerde opdrachten van de Minister te kunnen uitvoeren. Vooral op het gebied van personeel, maar ook voor schoonmaken, het huren van ruimtes etc. Van veel van deze contracten ligt de contractwaarde ver boven de Europese aanbestedingsgrens en zouden deze normaliter volgens de letter van de wet Europees moeten worden aanbesteed. Voorbeelden zijn de inhuur van personeel en de aankoop van testmaterialen en mondkapjes. De wet heeft gelukkig ruimte gelaten om de aanbestedingen zoals deze door de GGD NOG zijn gedaan toe te staan vanwege het plotselinge en onvoorspelbare karakter. Voor dwingende spoed is in de Europese aanbestedingsregels een uitzondering gemaakt. Wij hebben een zeer ervaren en gerenommeerde aanbestedingsadvocaat ingeschakeld die heeft onderzocht of de GGD NOG van deze uitzonderingsregel gebruik kon maken. Daarop is een positief antwoord gekomen. Derhalve zijn door ons op dit gebied geen onregelmatigheden aangetroffen.

Ook de reguliere aanbestedingen hebben wij beoordeeld op het passen binnen de Europese aanbestedingsregels. Voor één contract hebben wij vastgesteld dat deze boven de Europese grens was. Omdat op de werkzaamheden meerdere zogenaamde CPV codes (dat zijn codes voor de verschillende dienstensoorten) zaten was het voor ons mogelijk om deze niet als onrechtmatig aan te merken. Wel hebben wij geadviseerd om voor elke dienst (CPV-code) een afzonderlijk contract op te stellen.

Een punt van andere orde is dat het verstandig is voor de GGD NOG om de aanbestedingen die in de komende periode moeten worden gedaan aan de voorkant worden geanalyseerd op wat Europees moet en wat niet en tevens welke meervoudig aanbesteed worden of niet. Er is voor wat betreft de efficiëntie ook mogelijk economisch voordeel te behalen.

4. Aandachtspunten Algemeen Bestuur

Van het Algemeen Bestuur hebben wij via de Audit Commissie de volgende 5 aandachtspunten meegekregen.

Aandachtspunten

3. Achterstanden

Gedurende 2021 zijn sommige taken zeer beperkt uitgevoerd, zoals de reizigersvaccinaties. Voor andere GGD taken zijn achterstanden opgelopen in de reguliere dienstverlening, zoals voor de jeugdgezondheid activiteiten, omdat er capaciteit is ingezet voor de COVID-19 opdrachten. Voor de jeugdgezondheid zullen er achterstallige werkzaamheden zijn. Voor de vaccinaties - natuurlijk - niet.

Het is van belang in 2022 inzicht te hebben in de achterstallige werkzaamheden en de begroting voor de komende jaren hierop aan te passen. Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft aangegeven de lasten van de achterstallige werkzaamheden te vergoeden.
Het is belangrijk hierover goede afspraken te maken om er niet bij in te schieten in 2022/2023.

4. Aandachtspunten Algemeen Bestuur

Van het Algemeen Bestuur hebben wij via de Audit Commissie de volgende 5 aandachtspunten meegekregen.

Aandachtspunten

4. Datadiefstal en cybersecurity voor 2020 en 2021

Coronasystemen
Begin december heeft de stichting ICAM een collectieve claim ingediend bij de overheid inzake de datadiefstal bij de Coronasystemen. De stichting wijst het ministerie van VWS aan als verantwoordelijke, maar daarna ook de GGD-en, veiligheidsregio's en de gemeentes. Het ministerie heeft een team vanuit WJZ vrijgemaakt om het voortouw te nemen om de aansprakelijkheidsstelling te behandelen. Omtrent de uitkomsten hiervan zijn geen mededelingen gedaan tot nu toe.

GGD NOG en informatiebeveiliging
De ICT dienstverlening wordt uitgevoerd vanuit het samenwerkingsverband HSC. Dit is een entiteit waarin verschillende GGD's deelnemen via een dienstverleningsovereenkomst. De inhoud van de dienstverlening is geregeld. De verantwoordings- en controle-informatie niet. Dit is een belangrijk aandachtspunt voor de organisatie.

Wij hebben geadviseerd inzicht te verkrijgen in de kwaliteit van de dienstverlening en in de kwaliteit van de IT. Het eerste kan aan de hand van meldingen en berichten en het 2e door middelen van een ISAE 3402 II verklaring van een IT auditor. Hiermee krijgt u meer controle over deze uitbestede diensten.

Uw organisatie heeft een externe IT auditor gevraagd om het applicatielandschap in beeld te brengen en een securityscan en risk assessment uit te voeren. Hierbij wordt ook bekeken welke stappen er nog moeten worden gezet om te voldoen aan het kwaliteitssysteem NEN7510. Uiteindelijke doel is om in control te blijven over de applicaties en IT-risico's. Dit onderzoek is lopende.

Er is een FG (Functionaris Gegevensbescherming) die verantwoordelijk is voor het privacy beleid rondom elektronisch opgeslagen informatie. Daarnaast vindt ook ondersteuning door HSC plaats. Op uw website is een privacy statement opgenomen.

4. Aandachtspunten Algemeen Bestuur

Van het Algemeen Bestuur hebben wij via de Audit Commissie de volgende 5 aandachtspunten meegekregen.

Aandachtspunten

5. Weerstandsvermogen/weerstandscapaciteit in verhouding tot solvabiliteitsratio. Welke is het meest belangrijk voor de organisatie?

Weerstandsvermogen is het vermogen om (toekomstige) risico's op te vangen die financieel niet zijn afgedekt.
Solvabiliteit geeft het vermogen van een organisatie aan om schulden te kunnen terugbetalen aan de kredietverstrekker.

Weerstandsvermogen is het belangrijkste voor u om goed te volgen. Solvabiliteit is in principe niet relevant omdat de gemeenten de financiering voor de GGD verzorgen en gedurende 2021 ook het Rijk vanuit de COVID-19 gelden.

Weerstandsvermogen
De door de organisatie gemaakte risicoberekeningen geven aan dat de omvang van de risico's, financieel vertaald, even groot is als het beschikbare weerstandsvermogen. Dit betekent dat de GGD NOG over een optimaal weerstandsvermogen beschikt. Als er meer vermogen is dan benodigd, dan kan de GGD NOG aan de gemeenten terugbetalen. Als er minder is, dan is een aanvullende dekking nodig, of vanuit de gemeenten, of door positieve resultaten in de toekomst.

Solvabiliteit
De solvabiliteitsratio is per einde 2021 veel lager dan verwacht. Geraamd was 46% ten opzichte van werkelijk 22%. Dit komt met name door de (veel) hogere schulden vanwege COVID-19. Deze waren niet begroot. Ook is het percentage duidelijk lager dan eind 2020 toen het nog bijna 30% was. Ook toen was er een COVID-19 effect.

Overigens is het wel zo dat de solvabiliteitsratio een objectieve ratio betreft en dat de weerstandsvermogen ratio subjectieve elementen in zich heeft omdat de risico's financieel zijn vertaald. Daarbij zijn subjectieve criteria gehanteerd.

5. Jaarrekening

Financiële positie

Kwaliteit jaarstukken

Begrotings-rechtmatigheid

Overige bevindingen

Financiële positie

Hoe ziet de financiële positie er per eind 2021 uit?

Saldo van baten en lasten

Het resultaat over 2021 bedraagt € 77.000. Dit betreft het resultaat van de COA dienstverlening, veroorzaakt door een gewijzigde afrekensystematiek.

De overige verschillen tussen enerzijds de gerealiseerde baten en lasten en anderzijds de begrote baten en lasten zijn over 2021 budgetneutraal, doordat zowel de hogere lasten als de gederfde baten via de declaratie voor coronakosten zijn verantwoord. Dit is conform de regeling voor de vergoeding van lasten en gederfde baten als gevolg van de COVID-19 crisis.
De totale lasten na begrotingswijzigingen zijn bijna € 6 miljoen hoger dan begroot en ruim € 73 miljoen hoger dan de primaire begroting. Dit komt door de intensivering van de werkzaamheden in het kader van COVID-19. De belangrijkste afwijkingen zijn in de jaarrekening per programma toegelicht.
De Coronalasten zijn over de programma's verdeeld, maar er is in het jaarverslag in een afzonderlijke paragraaf (3.6) een Coronaverantwoording opgenomen.
Een vrijval van de bestemmingsreserve Frictiebijdrage Apeldoorn is ook in 2021 achterwege gebleven vanwege de Corona activiteiten. Dit is door het Algemeen Bestuur bepaald.

Incidentele baten en lasten

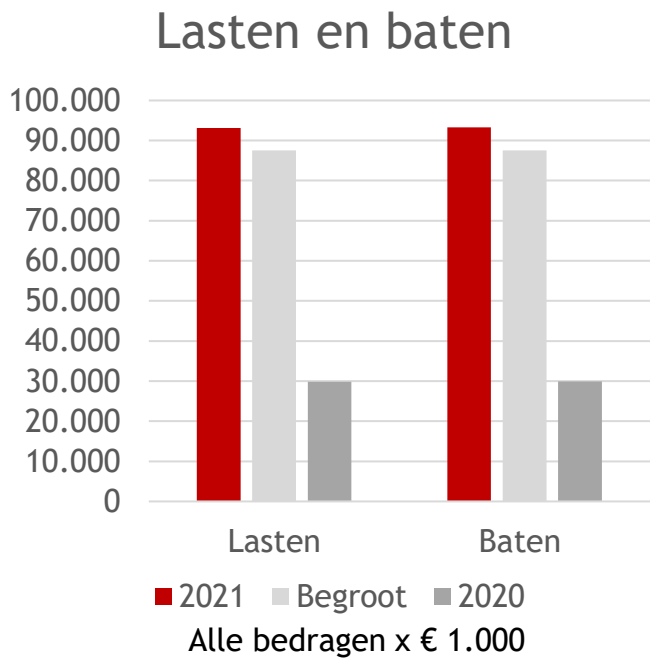
De extra Corona lasten en gederfde baten zijn als incidentele lasten en baten verantwoord.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen van de GGD bedraagt per 31 december 2021 in totaal bijna € 3 miljoen, waarvan € 1,6 miljoen algemene reserve is. Deze algemene reserve wordt achter de hand gehouden om de risico's met hetzelfde bedrag af te kunnen dekken als deze zich effecturen.

Schuldpositie/solvabiliteit

De GGD NOG heeft per balansdatum geen langlopende schulden. Door de stijging van het balanstotaal – dat door met name de COVID-19 gerelateerde schulden (ingehuurde diensten) met circa € 4 miljoen - is de solvabiliteitsratio verder gedaald van 52,5% naar 29,7% naar 22,2% eind 2021. Dit is nog steeds een acceptabel ratio is om de schulden kunnen voldoen. Na COVID-19 komt deze weer op circa 50%. De beschikbare liquide middelen zijn per balansdatum voldoende om deze extra schulden te kunnen opvangen.

Alle bedragen x € 1.000

Kwaliteit jaarstukken

Bij onze controle hebben wij de informatiewaarde, leesbaarheid en naleving van wettelijke vereisten van de jaarstukken beoordeeld.

Kwaliteit van de jaarstukken

De jaarstukken bestaan uit 3 inhoudelijke programma's: Jeugdgezondheid, Algemene gezondheid en Kennis en Expertise én 2 technische programma's Overhead en Inwonersbijdrage en organisatieprojecten, 6 paragrafen en de jaarrekening.

Wij vinden de structuur van de jaarstukken duidelijk. De kwaliteit van de toelichtingen is voldoende.

Voor wat betreft de begrotingsrechtmatigheid hebben we geadviseerd te overwegen om volgende jaar ook te verantwoorden over de aanwending van kredieten voor investeringen. Deze waren in 2021 minimaal.

Jaarverslag en paragrafen

Het jaarverslag en de paragrafen voldoen aan de minimale eisen van het Besluit Begroting en Verantwoording. Wij hebben geen tegenstrijdigheden vastgesteld tussen deze stukken en de jaarrekening 2021.

Naleving van de verslaggevingsregels

Wij hebben gecontroleerd of de bepalingen in het Besluit Begroting en Verantwoording zijn nageleefd. Hierin hebben wij geen (belangrijke) afwijkingen vastgesteld.

De verplichte beleidsindicatoren zijn opgenomen bij de programma's.

Verloop van de controle

Het opstellen van de jaarrekening is over het boekjaar 2021 zodanig gepland om aan het Algemeen Bestuur de gecontroleerde jaarrekening in april 2021 voor te kunnen leggen, waarna deze ter kennisname aan de deelnemende gemeenten wordt gestuurd.

De controle over het jaar 2021 is wederom soepel en in goed overleg verlopen.

Het concept van de jaarstukken was tijdig gereed en het jaarrekeningdossier bevatte voldoende onderbouwingen om de controle te kunnen uitvoeren. Voor een deel hebben we in het najaar reeds belangrijke zaken afgestemd, waaronder de verantwoording van de COVID-19 lasten en de aanbestedingen.
De afwikkeling is op basis van de planning bereikt. De verbeteringen uit 2020 zijn ook in 2021 voortgezet.

Wij kijken terug op een prettige en transparante samenwerking gedurende dit proces.

Begrotingsrechtmatigheid

Begrotingscriterium

U heeft besloten met 3 inhoudelijke programma's en de programma's Overhead en Inwonersbijdrage en organisatieprojecten te werken.

Dit geeft een overzichtelijk beeld van de resultaten. U heeft het Dagelijks Bestuur toestemming gegeven om binnen de bandbreedtes van de beleidsregels die u heeft samengesteld, te opereren. Het Dagelijks Bestuur legt verantwoording af over de besteding op programmaniveau.

Uitkomsten

Wij hebben gezien dat de begrotingsregels door het Dagelijks Bestuur zijn nageleefd.

In de tabel hiernaast is de afwijking van de werkelijke lasten ten opzichte van de begrote - na wijzigingen - weergegeven.

De toelichtingen op de overschrijdingen zijn in de jaarrekening vermeld. Als u als Algemeen Bestuur akkoord gaat met deze toelichtingen dan zijn de begrotingsoverschrijdingen rechtmatig.

De belangrijkste overschrijding betreft de Algemene gezondheid. De oorzaak is COVID-19.

Programmalasten (*€ 1.000)	Lasten Begroting	Lasten 2021	Over Tekort -/-
Jeugdgezondheid	6.437	6.450	-13
Algemene gezondheid	57.799	65.487	-7.688
Kennis en expertise	1.993	1.977	16
Overhead	21.265	19.208	2.057
Inwonerbijdrage	16	25	-7
Totaal	**87.494**	**93.146**	**-5.634**

Overige bevindingen

De belangrijkste bevindingen inzake de getrouwheid hebben wij onder de kernpunten gerapporteerd. Hier informeren wij u over de overige bevindingen.

Schattingen

Het opstellen van de jaarrekening vereist dat de organisatie oordelen vormt en schattingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van de grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van de baten en lasten. De schattingen en de hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die, gegeven de omstandigheden, als redelijk worden beschouwd. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. Een goed inzicht in de jaarrekening vraagt kennis van de gemaakte schattingen.

Deze lichten wij hier kort toe:

- **Waardering vorderingen**

De totale vorderingen van de GGD bedragen per jaareinde € 9.294.000. Uit onze controle is gebleken dat de hierin opgenomen risico's gering zijn. Er is in de balans een voorziening oninbaarheid gevormd voor € 9.674.

- **Berekening voorzieningen**

De GGD heeft 1 voorziening getroffen voor werknemers met een regeling voor een bedrag van in totaal € 55.000. De uitgangspunten die voor de berekening van deze voorziening zijn gebruikt zijn realistisch ingeschat.
Alle in redelijke wijze te schatten uitgaven in dit verband zijn voorzien.

Daarnaast heeft de GGD een voorziening gevormd in het kader van de WW-aanspraken. De uitgangspunten die voor de berekening zijn gebruikt zijn tevens realistisch ingeschat.

Zorgbonus verantwoord

De GGD heeft in 2020 een bedrag van € 442.750 toegekend gekregen. De zorgbonus van € 1.000 is in januari 2021 uitbetaald en is in de jaarrekening 2021 via de SiSa-bijlage verantwoord.

Prestatielevering rechtmatig

Wij hebben 25 inkoopfacturen gecontroleerd op de juistheid van de controlepunten inclusief die van de levering van de prestatie. Daarnaast hebben wij voor 64 inkoopfacturen voor de Corona werkzaamheden de rechtmatigheid van de bestedingen en de verantwoording daarvan vastgesteld.

Aandacht voor de IT

IT organisatie

IT omgeving

Vanuit onze rol als accountant besteden wij in onze controle aandacht aan de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde omgeving.
Dit onderzoek is niet primair gericht op cybersecurity. Uit onderzoek en uit de praktijk blijkt echter dat veel organisaties nog niet ‘cybersecure’ zijn. De risico’s worden onderschat, wat vervolgens leidt tot onvoldoende beveiligingsmaatregelen.

Informatiebeveiliging is namelijk geen eenmalige exercitie, maar een continu proces. Aanvallers zitten immers niet stil en er komen steeds nieuwe bedreigingen onze kant op. Dit betekent dat zelfs organisaties die op het eerste oog goed beveiligd zijn zich toch moeten blijven wapenen tegen de gevaren van een cyberaanval.

In de blog “Hoe Cybersecure is jouw organisatie?” staan enkele voorbeelden hoe u dit als organisatie kan beoordelen, zie hiervoor:

https://stolwijkkennisnetwerk.nl/blog-hoe-cybersecure-is-jouw-organisatie/

Wij hebben de automatiseringsorganisatie uitsluitend in het kader van de jaarrekeningcontrole gecontroleerd. De jaarrekeningcontrole heeft geen tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking aan het licht gebracht. Voor onze controle steunen we voor een beperkte mate op de automatiseringsomgeving van uw organisatie.

Over de resultaten van onze beoordeling hebben wij in de managementletter gerapporteerd. Tevens verwijzen wij naar aandachtspunt 4 op pagina 10.

Datadiefstal GGD-en

Ook hierover verwijzen naar aandachtspunt 4 op pagina 10.

6. Interne beheersing

Als onderdeel van de controle van de jaarrekening hebben wij een interimcontrole uitgevoerd. Over de bevindingen en aanbevelingen hebben wij in de managementletter gerapporteerd.

Samenvatting managementletter

Bij de interimcontrole hebben wij de algemene beheersing, de inrichting van de processen en de interne beheersingsmaatregelen beoordeeld. Naar aanleiding hiervan hebben wij onze bevindingen en aanbevelingen in de managementletter d.d. 3 november 2021 gerapporteerd aan de directie en het Dagelijks Bestuur en ook besproken met de Auditcommissie.

De interne beheersing is in de basis op orde. Er is een controller en het toezicht vanuit het Algemeen Bestuur is ingericht via de Auditcommissie. Ook de planning en control cyclus is in de basis op orde. Er is goede aandacht voor de processen en de informatievoorziening aan het Bestuur.

Risico's interne beheersing

In de managementletter hebben wij per proces aangegeven welke risico's niet (geheel) worden afgedekt door interne beheersingsmaatregelen. Om voldoende controlezekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening als gevolg van het ontbreken van deze (voldoende) maatregelen afwijkingen bevat hebben wij aanvullende gegevenswerkzaamheden verricht om dit risico te verlagen of uit te sluiten.

Vanuit de controle hebben wij aandachtspunten voor de jaarrekening 2021 meegegeven.

Naast de risico's die zijn genoemd bij de kernpunten in hoofdstuk 1 waren dit:

- Het goed onderbouwen van de lasten als gevolg van COVID-19. Op het moment van onze interimcontrole waren de uitgangspunten en de mogelijkheden nog niet bekend, bij de balanscontrole wel. In paragraaf 3.6 zijn in de modelverantwoording de COVID-19 lasten en de gederfde baten ingevuld.
- In het kader van de organisatieontwikkeling is het belangrijk aandacht te schenken aan het eventueel opnemen van een voorziening per jaareinde. Dit geldt alleen als er een formeel besluit genomen is dat financiële consequenties heeft voor de GGD. Er zijn nog geen aanvullende voorzieningen opgenomen.

6. Interne beheersing

Richting rechtmatigheidsverantwoording

Over het jaar 2022 (er is nog een kans op 2023) ligt de uitdaging voor het Dagelijks Bestuur in de jaarrekening een rechtmatigheidsverantwoording voor het Algemeen Bestuur op te stellen.
Het Dagelijks Bestuur geeft daarin aan dat zij heeft gehandeld binnen de wet- en regelgeving van de financiële rechtmatigheidsvereisten. Het oordeel van de accountant zal vanaf dat jaar alleen een getrouwheidsoordeel zijn, waarvan de rechtmatigheidsverantwoording een onderdeel is.
De rechtmatigheidsverantwoording is onderdeel van de totale controle van de jaarstukken. Een goede verbijzonderde interne controle vormt de basis voor het kunnen opstellen van de rechtmatigheidsverantwoording.

Of het invoeringsjaar van de rechtmatigheidsverantwoording daadwerkelijk het verslagjaar 2022 zal zijn, is afhankelijk van de parlementaire behandeling van het wetsvoorstel. Het streven is nog steeds om met ingang van 2022 de rechtmatigheidsverantwoording te laten gelden. Dit is ook onze verwachting.

Het doel van de rechtmatigheidsverantwoording is met name om een groeiproces in gang te zetten dat gericht is op verbetering van de bedrijfsvoering en de interne beheersing van de processen. Het uitvoeren van verbijzonderde interne controle helpt de organisatie in control te blijven of te komen.

De verantwoordingsgrens is een door het Algemeen Bestuur vastgesteld bedrag, waarboven het Dagelijks Bestuur de afwijkingen (fouten en onduidelijkheden) moet opnemen in de rechtmatigheidsverantwoording. De verantwoordingsgrens valt binnen de bandbreedte van 0% tot 3% van de totale lasten, inclusief de dotaties aan de reserves.
Het Algemeen Bestuur is vrij om binnen de eerdergenoemde bandbreedte de grens te bepalen. Er is een mogelijkheid om te differentiëren tussen de verantwoordingsgrens en de uit te voeren werkzaamheden.

In het voorstel is de *verantwoordings*grens is gesteld op 3% om tot een te gedetailleerde verantwoording te voorkomen. De verbijzonderde interne controle wordt op 1% *controle*tolerantie uitgevoerd om zo aan te sluiten bij de grenzen van de accountantscontrole.

In 2021 zijn voorbereidingen getroffen voor de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording. Het interne controleplan is eind februari met de controller besproken. Zodra de wetgeving definitief is kan dat document organisatie worden vastgesteld.

Wij adviseren u de stap naar de rechtmatigheidsverantwoording met onderstaande overwegingen in het eerste halfjaar verder uit te werken.

1. *Het aanpassen van het controleprotocol, de financiële verordening en de controleverordening na de definitieve wetswijziging;*
2. *Het actualiseren van het intern controleprogramma voor het boekjaar 2022 voor de onderkende risico's, actualiteiten en nieuwe wet- en regelgeving;*
3. *Het opstellen van een toetsingskader en een werkprogramma;*
4. *Het opdelen van de werkzaamheden voor de verbijzonderde interne controle in een half jaar en een 3e en 4e kwartaal;*
5. *Het gestructureerd en geüniformeerd vastleggen van de uitvoering van de verbijzonderde interne controles;*
6. *Het bespreken van de uitkomsten met de proceseigenaren;*
7. *Het opzetten van een periodieke rapportage aan de directie en het Dagelijks Bestuur;*
8. *Het monitoren van de opvolging van de aanbevelingen.*

7. SiSa

Wij hebben als onderdeel van onze controle de SiSa bijlagen gecontroleerd. De controle is uitgevoerd zoals is opgenomen in de Nota Verwachtingen Accountantscontrole SiSa 2021 d.d. 31 januari 2022.

In de onderstaande (voorgeschreven) tabel rapporteren we onze bevindingen.

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
H11	Corona Bonusregeling Zorg	Geen	n.v.t.	n.v.t.

Op de hierna volgende pagina's is specifiek de verplichte tabel inzake G4B opgenomen.

Deze tabellen dient u samen met de overige verplicht voorgeschreven verantwoordingsdocumenten voor 15 juli 2022 bij het CBS aan te leveren.

Strekking controleverklaring rechtmatigheid	Goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid	Goedkeurend

Met vriendelijke groet,

Stolwijk Kelderman

dhr. R.H. Gosselink-Wolbrink RA

8. Onze verantwoordelijkheid

Wij hebben onze controle overeenkomstig de opdracht uitgevoerd en in overeenstemming met de geldende wet- en regelgeving.

Onze opdracht

De jaarrekening 2021 is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het Dagelijks Bestuur. In overeenstemming met uw opdracht hebben wij de jaarrekening gecontroleerd.

Wij hebben onze controle uitgevoerd op basis van onze controlestandaarden voor de accountantscontrole. Daarnaast hebben wij het besluit accountantscontrole decentrale overheden (het BADO), de door u vastgestelde controleverordening (ex artikel 413 van de gemeentewet), het door u vastgestelde controleprotocol én het door u vastgestelde normenkader als basis voor de controle gebruikt.

De door ons voor de controle gehanteerde goedkeuringstolerantie voor fouten bedraagt € 931.000 (1% van de lasten) en voor onzekerheden € 2.793.000 (3% van de lasten). Voor de Wet Normering Topinkomens hebben wij de voorgeschreven lagere goedkeuringstoleranties gehanteerd.

Onze onafhankelijkheid

Voor de uitvoering van onze controle is het belangrijk, dat wij onafhankelijk zijn. De voor uw organisatie in 2021 door ons verrichte diensten passen binnen de regels van onafhankelijkheid. Onze teamleden zijn onafhankelijk van uw organisatie. Er zijn geen andere zaken, die in strijd zijn met de onafhankelijkheidsregels.

Fraude

De accountant is verplicht om alle ontdekte fraudegevallen te rapporteren aan het Dagelijks Bestuur. Wij merken op, dat onze controle niet specifiek is ingericht op het ontdekken van fraude. De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude berust bij het Dagelijks Bestuur.
De accountant is niet verantwoordelijk en aansprakelijk voor de preventie van fraude. De accountant is wel verantwoordelijk voor het betrekken van frauderisico's in de planning en uitvoering van zijn controleopdracht.

Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar de opdrachtbevestiging.

Er zijn tijdens de door ons uitgevoerde reguliere controlewerkzaamheden geen materiële onjuistheden als gevolg van fraude ontdekt, noch hebben wij aanwijzingen verkregen dat er sprake is geweest van fraude. Ook hebben de voorzitter van het Dagelijks Bestuur en de directeur beide aangegeven dat zij niet bekend zijn met fraude- en of integriteitskwesties in 2021 en 2022 tot nu toe.

Inzicht urenbesteding

Vanuit het programma 'In het publiek belang' van de NBA dienen wij de bestede uren van onze controlewerkzaamheden aan u te rapporteren. Voor uw inzicht verstrekken wij onderstaand een opgave van de tijdsbesteding (inclusief een schatting van nog te besteden uren voor de afronding van de jaarrekeningcontrole).

	Uren
Tekenend accountant	60
Overige teamleden	380

9. Afsluiting

Dank u voor de samenwerking

Publicatie jaarrekening

Wij adviseren om de jaarrekening, na vaststelling door het Algemeen Bestuur, op de website van uw gemeenschappelijke regeling, te publiceren samen met de controleverklaring van de accountant. Hierdoor is het voor de gebruikers duidelijk dat dit de definitieve versie van de jaarrekening is en wat het oordeel van de accountant bij deze jaarrekening is.

Afsluiting

Wij vertrouwen erop u hiermee van dienst te zijn en zijn graag bereid nadere informatie te verstrekken.

Met vriendelijke groet,

Stolwijk Kelderman

dhr. R.H. Gosselink-Wolbrink RA

Toegevoegde waarde

die bijdraagt aan uw duurzame succes

Samenwerkende specialisten

Binnen Stolwijk Kennisnetwerk bundelen wij een aantal kennisgebieden op financieel, bedrijfskundig, economisch en personeelsniveau. Vanuit deze verschillende disciplines hebben wij een 360 graden overview, zodat wij u beter en vollediger kunnen adviseren. Deze aanpak, waarbij specialisten en generalisten nauw samenwerken, leidt ertoe dat wij een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan het duurzame succes van uw organisatie. Hoe wij dat doen? Dat leest u in het transparantieverslag op onze website.

Uw succes > www.stolwijkkennisnetwerk.nl

stolwijk kennisnetwerk